

Fazuľa záhradná (*Phaseolus vulgaris* L.) – struky

FAZUĽA ZÁHRADNÁ (*Phaseolus vulgaris* L.)

Hospodársky význam a využitie

Fazuľu zaraďujeme medzi jedlé strukoviny, len odpad pri čistení a triedení semien sa využíva ako komponent do kŕmnych zmesí. Pestuje sa pre produkciu suchých semien a ako zelenina sa pestujú pre zelené struky odrody, ktoré majú menší podiel vlákien a pergamenovej vrstvy. V semenách fazule je 26 – 29 % N – látok, 4 – 7 % cukrov, vitamíny hlavne so skupiny B, ale i C a E.

Botanické zaradenie

Phaseolus vulgaris L. subsp. *vulgaris* var. *nanus* - fazuľa záhradná pravá kríčková sa u nás pestuje prevažne v poľných podmienkach. Má plytký kolovitý rozkonárený **koreň**.

Stonka je na priereze okrúhla a dosahuje výšku 0,25 – 0,45 m.

Listy sú trojpočetné. Súkvetie je usporiadané do strapca s 2 – 15 kvetmi, ktoré vyrastajú v pazuchách listov.

Kvety sú jednofarebné (biele, ružové, fialové, červené) prevažne samoopelivé zriedkavo cudzoopelivé.

Struky sú šabl'ovito zahnuté na povrchu drsné.

Semená sú najčastejšie obličkovité s veľkou variabilitou farieb (biele, žlté, hnedé, čierne alebo mramorované) s HTS 150 až 260 g.

Phaseolus vulgaris L. subsp. *vulgaris* var. *vulgaris* - fazuľa záhradná pravá tyčová je pestovaná skôr ako záhradná plodina. Má ovíjavú **stonku**, väčšie **struky**, v ktorých sú vyvinuté pestrofarebné **semená**, s vyššou HTS (300 – 320 g).

Nároky na pestovateľské prostredie

Fazuľa záhradná patrí medzi strukoviny s najväčšími nárokmi na teplo. S úspechom ju možno pestovať tam, kde sú vhodné podmienky pre pestovanie viniča hroznorodého. Hlavná oblasť jej pestovania je v kukuričnej výrobní oblasti, uspokojivé úrody dáva i v teplejšej repnej výrobní oblasti.

Pôdy vyžaduje biologicky činné s dostatkom humusu a prístupných živín. Vhodné sú ľahšie piesočnato-hlinité a hlinito-piesočnaté pôdy s dostatkom vápnika. Pôdna reakcia má byť neutrálna až slabo zásaditá. Neznáša pôdy ťažké, zamokrené a zaburinené najmä vytrvalými burinami.

Minimálna **teplota** pre klíčenie je 8 – 10 °C. Optimálna teplota pre vzchádzanie je 18 – 22 °C. Vzídené rastliny trpia pri poklese teploty na +1 °C až 0 a hynú aj po krátkodobom poklese pod –1 °C. Okrem teploty významným faktorom pestovania je i **voda**. Najlepšie jej vyhovujú ročníky s rovnomerným rozdelením zrážok a priemernými teplotami. Významným intenzifikačným faktorom sú závlahy. V období dozrievania fazuli vyhovuje skôr suchšie počasie, veľa vody napomáha šíreniu hubových chorôb.

Fazuľa záhradná (*Phaseolus vulgaris* L.) - kvet